

GAZETA SAMORZĄDOWA GMINY NĘDZA

bezpłatny miesięcznik samorządowy

Babice • Ciechowice • Górki Śląskie • Łęg • Nędza • Szymocice • Zawada Książęca
numer 1/2017 STYCZEŃ www.nedza.pl www.bip.nedza.pl ISSN 2081-0202

PRZY WSPÓLNYM STOLE... str. 9

CO JESZCZE W NUMERZE?

- **Ilu mieszkańców w gminie?**
  - **Dzień Babci i Dziadka**
    - Uwaga, ptasia grypa
    - **Smog zabija!**
- a także... ciekawie o
wyjątkach ortograficznych
pisze Krystian Okręt

NOWY SPRZĘT PRZY SPORTOWEJ str. 2

BIBLIOTEKA PO REMONCIE str. 5

piłkochwyty, wymieniono ogrodzenia i zamontowano wiaty dla piłkarzy rezerwowych. Zakupiono też sprzęt do utrzymania boiska.

Na terenie GOSiR-u wybudowano siłownię "pod chmurką" - konkretnie pięć podwójnych stanowisk. Z urządzeń do ćwiczeń na zewnątrz mieszkańcy korzystają już przy Zespole Szkolno-Gimnazjalnym w Nędzy. Ta forma rekreacji cieszy się dużym powodzeniem.

Nowy sprzęt zasilił też siłownię w budynku GOSiR-u. Pojawiły się bieżnie, rowery treningowe, atlasy, ławki, sztangi i obciążenia. Stanowisk jest sporo, więc z siłowni będzie mogło korzystać kilkanaście osób jednocześnie.

- Poprawiająca się infrastruktura obiektu bardzo nas cieszy. Im lepsze warunki do treningu zapewnimy, tym lepsze będą wyniki i więcej będzie chętnych do gry - podkreśla prezes LKS Nędza Piotr Widera. Klub prowadzi obecnie cztery grupy młodzieżowe i jedną seniorską. ●

NĘDZA

Na terenie Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji pojawiła się, m.in. siłownia "pod chmurką", bardzo dobrze wyposażono też siłownię wewnątrz budynku i zmodernizowano boisko.

Część kosztów modernizacji pokryła dotacja z Ministerstwa Sportu i Turystyki. Gmina Nędza kilka miesięcy temu złożyła wniosek o dofinansowanie. Udało się.

- Chcemy, by mieszkańcy mieli dostęp do atrakcyjnych form rekreacji - mówi wójt Anna Iskała.

Investycja objęła trzy pola: modernizację boiska, wyposażenie siłowni wewnętrznej i wybudowanie siłowni zewnętrznej.

Na boisku wymieniono oświetlenie na halogenowe, zamontowano system nagłośnienia i tablicę świetlną wyników. Przy boisku postawiono

GMINA SPRZEDAŁA DZIAŁKI POD WYDOBYCIE

Ponad 292 tys. zł zasililo budżet gminy po sprzedaży dwóch nieruchomości położonych w Nędzy. W drodze przetargowej ogłoszonej przez urząd gminy teren zakupiła Kopalnia Piasku Kotłarnia S.A.

W pobliżu działek o łącznej powierzchni blisko 2 ha znajdują się tereny eksploatacji piasku. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego nieruchomości położone są w terenie: otwartym, zieleni, obszaru występowania udokumentowanych złóż kopalni, korytarza ekologicznego.

Część działek została przejęta przez Gminę w wyniku komunalizacji. Rozpoznanie złoża na danym obszarze właściwie wyklucza możliwość zagospodarowania terenu inaczej niż pod eksploatację. - I oczywiście ten fakt musi zostać ujęty w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego - dopowiada wójt Anna Iskała.

Przypomnijmy, że żwir i piasek wydobywa się w gminie Nędza (konkretnie w Babicach) od 2000 roku. To

tereny należące po części do Gminy Nędza oraz firmy wydobywczej.

Każda eksploatacja zawsze stanowi pewnego rodzaju ingerencję w środowisko i wiąże się ze zmianą wartości użytkowych gruntów.

W wyniku robót górniczych powstaje wypełnione wodą wyrobisko. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych nakłada na firmę prowadzącą wydobycie obowiązek rekultywacji terenu, czyli przywrócenia jego wartości użytkowej i przyrodniczej. Rekultywacja to przywrócenie terenom zdegradowanym przez człowieka ich naturalnego, pierwotnego charakteru.

Projekt rekultywacji żwirowni Babice II przewiduje przede wszystkim ukształtowanie zbiornika powyrobiskowego. Dzięki uformowaniu skarp, obsadzeniu zbiornika roślinnością i utworzeniu w jego centralnej części zielonej wyspy dla ptactwa, gmina zyska spory akwen o rekreacyjnym charakterze.

W jego sąsiedztwie, m.in. ma powstać tor narciarsko-saneczkowo-rowerowy, a wokół wyrobiska - utwardzona ścieżka rowerowa. ●

BUDŻET GMINY NĘDZA NA 2017r. (działy z największymi wydatkami)

OŚWIATA I WYCHOWANIE	8 768 672,00 zł
największe wydatki w ramach działu: utrzymanie szkół, stołówki szkolne i przedszkolne	
RODZINA	4 301 890,00 zł
największe wydatki w ramach działu: świadczenia wychowawcze, świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego	
ADMINISTRACJA PUBLICZNA	3 677 987,00 zł
największe wydatki w ramach działu: działalność urzędów gmin, urzędy wojewódzkie, rady gmin	
GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA	1 569 918,00 zł
największe wydatki w ramach działu: gospodarka odpadami, oświetlenie ulic, gospodarka ściekowa	
POMOC SPOŁĘCZNA	1 295 916,00 zł
największe wydatki w ramach działu: ośrodki pomocy społecznej, domy pomocy społecznej	
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	615 490,00 zł
największe wydatki w ramach działu: ochotnicze straże pożarne	
GOSPODARKA MIESZKANIOWA	535 294,00 zł
największe wydatki w ramach działu: gospodarka gruntami i nieruchomościami	
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	550 334,00 zł
największe wydatki w ramach działu: drogi publiczne gminne, drogi publiczne wojewódzkie	
KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	451 600,00 zł
największe wydatki w ramach działu: domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby, biblioteki	
EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA	261 444,00 zł
największe wydatki w ramach działu: świetlice szkolne, pomoc dla uczniów o charakterze socjalnym i motywacyjnym	
OCHRONA ZDROWIA	174 718,13 zł
największe wydatki w ramach działu: przeciwdziałanie alkoholizmowi	
KULTURA FIZYCZNA	168 741,00 zł
największe wydatki w ramach działu: utrzymanie obiektów sportowych, zadania w zakresie kultury fizycznej	

LICZBA OSÓB ZAMELDOWANYCH: 7010

• Nędza	3238
• Górki Śląskie	982
• Babice	834
• Zawada Książęca	771
• Łęg	441
• Ciechowice	432
• Szymocice	310
• Osada Orzeszków	2

LICZBA URODZEŃ: 64

• Nędza	26 (dziewczynki 11, chłopcy 15)
• Górki Śląskie	9 (dziewczynki 5, chłopcy 4)
• Babice	8 (dziewczynki 4, chłopcy 4)
• Zawada Książęca	7 (dziewczynki 3, chłopcy 4)
• Szymocice	5 (dziewczynki 3, chłopcy 2)
• Łęg	5 (dziewczynki 1, chłopcy 4)
• Ciechowice	4 (dziewczynki 3, chłopcy 1)

NAJPOPULARNIEJSZE IMIONA: Lena i Mateusz**LICZBA ZGONÓW 71**

• Nędza	27 (kobiety 13, mężczyźni 14)
• Babice	14 (kobiety 4, mężczyźni 10)
• Ciechowice	9 (kobiety 6, mężczyźni 3)
• Zawada Książęca	8 (kobiety 4, mężczyźni 4)
• Górki Śląskie	8 (kobiety 6, mężczyźni 2)
• Szymocice	3 (kobiety 2, mężczyźni 1)
• Łęg	2 (kobiety 1, mężczyźni 1)

LICZBA MAŁŻEŃSTW 62**LICZBA ROZWODÓW/ SEPARACJI 12****LICZBA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZYCH 193**

• rozpoczęte w 2016r.	14
-----------------------	----

BIBLIOTEKA JUŻ PO REMONCIE

NĘDZA

W tym miejscu książka zawsze pozostanie najważniejsza. - Ale to, w jakim otoczeniu po nią sięgamy, też jest przecież ważne - podkreśla Helena Krzizek, dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Nędzy. Placówka przeszła modernizację i została oficjalnie otwarta.

W spotkaniu wzięli udział, m.in. wójt Anna Iskała, wicestarosta Marek Kurpis, przedstawiciele zaprzyjaźnionych bibliotek z całego regionu i po prostu mieszkańcy ciekawi efektów liftingu.

Po występach artystycznych goście

mogli odwiedzić bibliotekę i sprawdzić co się zmieniło. Wśród gości, m.in. Małgorzata Michalczyk z biblioteki w Raciborzu, która prowadzi nadzór nad bibliotekami w gminach.

- Wcześniej straszyły ciężkie brązowe regały. Dziś jest ładnie i

modnie - chwaliła. Mieszkańcy zyskali przyjazne miejsce, gdzie nie tylko będą mogli wypożyczyć coś do poczytania, ale też rozsiąść się wygodnie z książką, czy spotkać się ze znajomymi.

W ramach inwestycji przeprowadzono remont budynku oraz zakupiono nowy sprzęt i wyposażenie.

Obiekt został wyposażony w schodolaz dla osób niepełnosprawnych. W czytelnicy pojawiły się wygodne siedziska, a w drugiej części - stanowiska komputerowe.

Wyremontowano też salę na parterze budynku, która będzie służyła i bibliotece, i w dalszym ciągu stowarzyszeniom na różnego rodzaju spotkania.

Biblioteka uzyskała na inwestycję dofinansowanie z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa w wysokości 280.431,00 zł co stanowi 75 proc. wartości inwestycji. ●

UWAGA! PTASIA GRYPA!

- Nie karm drobiu na zewnątrz budynków inwentarskich.
- Pozostaw ptaki w przeznaczonych do tego celu pomieszczeniach bez możliwości swobodnego poruszania się po otwartym wybiegu.
- Nie wykorzystuj do pojenia drobiu wody ze zbiorników, do których mają dostęp dzikie ptaki.
- Po każdym kontakcie z drobiem lub dzikimi ptakami umyj ręce wodą z mydłem.
- W przypadku wykonywania czynności związanych z obsługą drobiu stosuj odzież i obuwie ochronne przeznaczone wyłącznie do tego celu.
- Stosuj maty dezynfekcyjne w wejściach i wyjściach z budynków, w których utrzymywany jest drób oraz przy wjazdach i wyjazdach z gospodarstwa.
- Zabezpiecz budynki, w których utrzymywany jest drób oraz paszę przed dostępem zwierząt dzikich, w tym ptaków.
- Obserwuj stan zdrowia ptaków. O wszelkich niepokojących objawach natychmiast powiadom lekarza weterynarii.

OCZYŚĆ KOMIN. SADZA MOŻE BYĆ GROŻNA

Strażacy otrzymują wiele zgłoszeń o sadzach palących się w kominie. Apelują do mieszkańców, by nie zapominali o korzystaniu z usług kominarza.

Jak podkreślają strażacy, zaniedbanie kamina jest niebezpieczne. Może prowadzić do poważnego pożaru, uszkodzenia budynku, a nawet zatrucia tlenkiem węgla czyli czadem.

Bardzo często pożary sadzy spowodowane są zaniedbaniami przez użytkowników kominów. Podstawowym i najważniejszym błędem jest brak czyszczenia

przewodów dymowych. Jednak to nie wszystko. Palenie w piecu śmieciami, mokrym drewnem również prowadzi do osadzania się cząsteczek sadzy. Sadza powstaje w wyniku niepełnego spalania stałego materiału palnego.

Ważne, by przed sezonem grzewczym, jak również w trakcie rzetelnie przeprowadzać kontrolę stanu technicznego przewodu

kominowego. Sprawdzana jest wtedy drożność oraz szczelność kamina. Nagromadzoną sadzę należy niezwłocznie usunąć, a ewentualne pęknięcia jak najszybciej naprawić.

Pożary kominowe mogą spowodować pęknięcie kamina i przeniesienie się ognia do wnętrza pomieszczenia. Przez pęknięcia do pomieszczeń mieszkalnych może dostać się również dym oraz tlenek węgla.

Dbanie o przewody kominowe powinno być priorytetem - radzą strażacy. ●

BEZPŁATNE BADANIE

MAMMOGRAFICZNE

GDZIE?

parking GOSiR
Nędza, ul. Sportowa

KIEDY?

20.02.2017

KTO? kobiety 50-69 lat

Mieszkańki
otrzymają
zaproszenie
telefoniczne albo
imiennie do domu

KOPCI Z KOMINA? ZAWIEŚ SĄSIADOWI NA KLAMCE

Opublikowany spot promujący akcję "Nie truj sąsiada", w którym udział wziął lubiany aktor Franciszek Pieczka, odbił się szerokim echem. Chociaż bohaterowi przychodzą do głowy dosyć radykalne sposoby rozwiązania problemu sąsiada-truciciela, ostatecznie decyduje się na pokazanie swojego sprzeciwu, wykorzystując zawieszki akcji "Nie truj sąsiada".

"Nie truj sąsiada" - dołącz do akcji

Alarmujące dane dotyczące poziomów zanieczyszczeń, normy stężeń pyłów zawieszonych przekroczone nawet o 1000% - koszmar smogowy w ostatnich dniach odczuwamy wszyscy. Jednocześnie musimy mieć świadomość, że trujemy się sami - smog to przede wszystkim efekt spalania paliw najniższej jakości i odpadów.

Aby zmienić sytuację, konieczna jest zmiana naszego podejścia. Ciche przyzwolenie na to, abyśmy się wzajemnie truli, to w efekcie poważne problemy zdrowotne - nowotwory, alergie, choroby układu krążenia i płuc.

Dlatego pokażmy swój sprzeciw dołączając do akcji "Nie truj sąsiada". Masz sąsiada, którego komin koszmarnie dymi, a w odpadach wystawianych do segregacji dziwnym zbiegiem okoliczności brakuje tych z tworzyw

sztucznych? Umieść na jego płocie, drzwiach czy oknie zawieszki akcji "Nie truj sąsiada".

Zawieszki już w gminach

28 gminom i powiatom z terenu Subregionu Zachodniego, które wspólnie ze Związkiem Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego i portalem Planergia.pl podjęły kampanię "Gmina z dobrą energią", przekazanych zostało 300 tys. wydrukowanych zawieszek w czterech unikatowych wzorach.

W najbliższych tygodniach różnymi drogami dotrą one do mieszkańców. Gminy będą kolportowały zawieszki przy okazji dystrybucji deklaracji podatkowych, gazet lokalnych, poprzez kurierów lub drogą pocztową.

Poza tym każdy z nas już teraz może samodzielnie pobrać zawieszki ze strony projektu www.gminazenergia.pl, gdzie znajdują się wszystkie cztery wzory

zawieszek przygotowane do wydruku i samodzielnego wycięcia.

Obserwuj #NieTrujSasiada na FB

Szczegółowe informacje dotyczące akcji "Nie truj sąsiada" oraz kampanii "Gmina z (dobrą) energią!" dostępne są na stronie internetowej www.gminazenergia.pl. Po najnowsze aktualności oraz materiały dodatkowe zapraszamy na profil społecznościowy na Facebooku.

PALISZ BYŁE CZYM? OTO SKUTKI!

SERCE choroby serca i układu krwionośnego, zaburzenia czynności serca, nadciśnienie, miażdżyca.

PŁUCA podrażnienie górnych dróg oddechowych, choroby płuc, obrzęk płuc, nowotwory, astma.

MÓZG niedotlenienie, uszkodzenie mózgu i ośrodkowego układu nerwowego, otępienie umysłowe, zaburzenia mowy, słuchu, wzroku, osłabienie pamięci.

POZOSTAŁE odpapnienie i deformacja kości, zanik mięśni, alergie, działania mutagenne. •

Od 1 stycznia 2017 r. nocna i świąteczna opieka zdrowotna będzie świadczona w Szpitalu Rejonowym w Raciborzu przy ul. Gamowskiej. Pomoc udzielana będzie w budynku głównym na I piętrze, gdzie działają poradnie specjalistyczne.

Nocna i świąteczna opieka zdrowotna to świadczenia w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej udzielane od poniedziałku do piątku w godzinach od 18.00 do 8.00 dnia następnego oraz w soboty, niedziele i inne dni ustawowo wolne od pracy

w godzinach od 8.00 do 8.00 dnia następnego.

Pomoc świadczona jest w punktach nocnej opieki i nie jest związana z lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej, do którego jesteśmy zapisani. Ubezpieczeni w sytuacji

pogorszenia stanu zdrowia mogą korzystać z pomocy dowolnego punktu nocnej opieki. Informację o tym, gdzie w danym rejonie sprawowana jest nocna i świąteczna opieka lekarska i pielęgniarska, pacjent może uzyskać u swojego lekarza POZ albo punkcie NFZ.

Świadczenia nocnej i świątecznej opieki lekarskiej są bezpłatne (dla osób ubezpieczonych) i udzielane bez skierowania. ●

SKORZYSTAJ Z DARMOWYCH PORAD PRAWNYCH

Przypominamy o możliwości skorzystania z darmowych porad prawnych. W powiecie raciborskim działają cztery punkty, w których nieodpłatną pomoc prawną świadczą adwokaci oraz radcowie prawni. Od 2017 r. z darmowych porad mogą korzystać też kobiety w ciąży.

PUNKTY POMOCY PRAWNEJ

- **Racibórz** - Starostwo Powiatowe w Raciborzu, plac Okrzei 4;
- **Pietrowice Wielkie** - Centrum Społeczno-Kulturalne, ul. 1 Maja;
- **Krzyżanowice** - Urząd Gminy, ul. Główna 5;
- **Kuźnia Raciborska** - Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, ul. Klasztorna 9.

HARMONOGRAM PRACY

- **Racibórz**: poniedziałek, środa, czwartek, piątek: 08.00 - 12.00, wtorek: 12.00 - 16.00;
- **Pietrowice Wlk.**: poniedziałek, wtorek, środa: 14.00 - 18.00, czwartek, piątek: 10.00 - 14.00;

- **Krzyżanowice**: poniedziałek, wtorek, środa, piątek: 14.00 - 18.00, czwartek: 08.00 - 12.00;

- **Kuźnia Raciborska**: poniedziałek - piątek: 14.00 - 18.00.

KTO MOŻE SKORZYSTAĆ?

- młodzież do 26. roku życia;
- posiadacze Karty Dużej Rodziny;
- seniorzy po ukończeniu 65 lat;
- osoby fizyczne, którym w okresie poprzedzającym zostało przyznane świadczenie z pomocy społecznej na podstawie ustawy o pomocy społecznej;
- kombatancki, weterani;
- zagrożeni lub poszkodowani katastrofą naturalną, klęską

żywiolową lub awarią techniczną,
● kobiety w ciąży.

POMOC PRAWNA OBEJMUJE

- informacja o stanie prawnym, o przysługujących uprawnieniach lub o spoczywających obowiązkach;
- wskazanie sposobu rozwiązania problemu prawnego;
- udzielenie pomocy w sporządzeniu projektu pisma w sprawach, o których mowa w pkt 1 i 2;
- sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądowoadministracyjnym. ●

**TU NIKT
NIE CZUŁ SIĘ
SAMOTNY**

wszystko wyszło jak najlepiej i to się czuje - serce w każdym drobiazgu.

Pracownicy GOPS-u oraz stacji Caritas spotkanie dla mieszkańców z całej gminy organizują od 22 lat! To możliwe dzięki wsparciu darczyńców.

Do świątecznego stołu co roku zasiada ze sobą około setka osób. Organizatorzy nie zapominają też o mieszkańcach przebywających w Domach Pomocy Społecznej.

Goście zawsze są bardzo wdzięczni za piękne przyjęcie. - Panie są tak miłe, tak kochane. Człowiek to przyjmuje ze ściśniętym sercem - mówiła pani Helena.

- Wszystko jak zwykle jest tak pyszne! A się tu czujemy jak królowie, bo zadbani, obsłużeni - dopowiedziała sąsiadka.

- To jest tak, że cieszą się z tego spotkania nie tylko zaproszeni goście. Dla nas to też przeżycie - mówiła kierownik GOPS-u Bożena Polaczek.

- Żegnając się każdy już mówi i czeka na kolejną Wigilię! A to przecież jeszcze cały rok przed nami...●

GMINA NĘDZA

To wyjątkowe spotkanie, widać że wrusza każdego.

I zaproszonych gości, i pracowników obsługi, i kołędujące dzieci. Dzięki Wigilii jaką od wielu lat organizuje dla mieszkańców Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nędzy, nikt nie czuje się samotny.

Czego na stołach nie było! Pierwsze danie, czyli treściwa zupa, drugie danie z karpem, ziemniaczkami i kapustą, deser i to nie jeden, bo i moczka, i ciasta, owoce, ciasteczka. A każdy z gości dostał jeszcze słodkości

na wynos. - Takich świąt to się nie ma nawet w domu! - przyznała jedna z pań. Wigilia organizowana przez GOPS to dla wielu osób jedyna okazja, by zasiąść przy wspólnym stole i przełamać się opłatkiem. Organizatorzy stają na głowie, by

AKTYWNI SENIORZY PODSUMOWALI PROJEKT

GMINA NĘDZA

Sześć grup, kilkudziesięcioro uczestników i mnóstwo różnorodnych

zajęć - tak wyglądał projekt pod nazwą Inkubator Dojrzałej Aktywności wsparciem senioralnej społecznej działalności. Jedną z grup, która skorzystała z tej inicjatywy, byli studenci Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Nędzy.

Podsumowanie projektu odbyło się w Ośrodku Kultury

„Zameczek” w Czernicy.

Podczas finału wszystkie sześć grup opowiedziało o tym, czym zajmowało się podczas ostatnich trzech miesięcy. Byli przedstawiciele z Czernicy, Pieców, Modzurowa, Raciborza, Rybnika i Nędzy.

Każda z grup w ramach dofinansowania wymyśliła sobie szereg działań, które chcieliby zrealizować. Były to przeróżne aktywności – na przykład grupa z Czernicy brała udział w warsztatach twórczych.

Stefan Semczuk z UTW w Nędzy opowiedział o tym, czym zajmowali się studenci działający przy Gminnym Centrum Kultury. Tutejsza grupa skupiła się na działaniach integracyjnych, których celem było zasilenie osobowe i zachęcenie do działania kolejnych osób, które mieszkają w gminie Nędza.

Na specjalnej prezentacji goście zobaczyli zdjęcia z wyjazdu UTW do siedziby Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach oraz do Browaru w Tychach. Seniorzy z UTW wzięli także udział w serii warsztatów psychologicznych dotyczących komunikacji, pracy w grupie oraz radzenia sobie z depresją.

Nadzór nad projektem sprawowało Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS z Rybnika.

Kamila Besz

PRZEŁAMALI SIĘ OPŁATKIEM

NĘDZA

**Członkowie Koła
Emerytów w Nędzy wraz**

z U III W spotkali się przy świątecznym stole. Specjałami przygotowanymi przez członkinie cieszyło się 110 osób.

Spotkanie tradycyjnie rozpoczęło zapalenie świecy ogniem

betlejemskim przywiezionym z Ziemi Świętej, a następnie tylko przy blasku choinki zaśpiewano *Cichą noc*. Modlitwę odmówił ks. proboszcz Joachim Miksa zaproszony na spotkanie.

Wśród zaproszonych gości byli

członkowie prężnie działającej Rady Seniorów oraz dyrektor GCK Mariola Jakacka.

Świąteczny nastrój podkreślił występ grającej na skrzypcach i śpiewającej czwórki - pana Adama Cieślaka wraz z córkami Fabianą, Faustyną i Agnieszką.

Piękne kolędy i pastoralki zainicjowały wspólne śpiewanie.

Pod choinką znalazły się również drobne upominki.

Przepyszne ciasto makowe pieczono pod kierunkiem córki jednej z emerytek, Eweliny Tworuszki.

Nad częścią kulinarną czuwały panie: Blandyna Elsner, Rita Stanienda, Dorota Sulska, Lidia Tworuszka, Barbara Borkowska, Anna Kaszuba, Małgorzata Głuc, Krystyna Slenska i Maria Wit, a sprawami technicznymi zajęli się panowie Stefan Semczuk i Edward Czeaka. ●

WALCZYLI O PUCHAR WÓJTA W TENISIE STOŁOWYM

W turnieju zorganizowanym przez Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Nędzy walczyło ponad 100 osób w różnym wieku.

■ SP (DZIEWCZYNY):

1. Gloria Depta
2. Marta Grycman
3. Dominika Ziajska

■ SP (CHŁOPCY):

1. Gloria Depta
(rywalizowała też z chłopcami)
2. Oliwer Sliwka
3. Rafael Tulec

■ GIMNAZJUM:

1. Robert Fojcik
2. Szymon Sliwka
3. Miłosz Puzio

■ SZKOŁA

PONADGIMNAZJALNA:

1. Bartosz Preniger
2. Szymon Śmieszek
3. Mateusz Gwoźdź

■ KATEGORIA OPEN:

1. Rostislav Matyscak (Czechy)
2. Jiri Godovsky (Czechy)
3. Łukasz Hawełek

MROŹNO I ŚNIEŹNIE ALE POBIEGLI!

GMINA NĘDZA

Najpierw zawodnicy biegli 4 kilometry, potem wsiedli na rower i pokonali kolejne 8 kilometrów, a na koniec znowu 4 w biegu.

Śmiałków, mimo mrozu i śniegu, nie brakowało!

W V Duathlonie o Puchar Wójta Gminy Nędza wystartowało 25 zawodników. Pokonali trasę w malowniczej okolicy szymocickich lasów. Start z ośrodka Leśna Polana w kategoriach: do 39 lat, od 40 do 49, powyżej 50 lat i kobiety open.

Organizator turnieju Kazimierz Grycman, miłośnik sportu z gminy Nędza, wygrał całe zawody. Po imprezie poinformował zawodników, że wystartował poza kwalifikacją.

Zawodnicy otrzymali dofinansowane przez Gminę Nędza pamiątkowe puchary i nagrody.

WYNIKI:

KATEGORIA DO 39 LAT:

1. Odróbka Stanisław
2. Klinik Paweł
3. Kuczera Marek

KATEGORIA 40-49 LAT:

1. Szurek Sławomir
2. Ligocki Tomasz
3. Starostka Jacek

KATEGORIA 50 +:

1. Magiera Janusz
2. Gembalczyk Stanisław
3. Siwczyk Andrzej

KATEGORIA KOBIETY

OPEN:

1. Kuczyńska Kinga
2. Ulikowska Martyna
3. Przybyła Edyta

III TARGI WĘDKARSTWA W NĘDZY

pod patronatem Wójta Gminy

05.03.2017

9:00 – 17:00

HALA SPORTOWA
UL. SPORTOWA
NĘDZA

NA MARGINESIE...

autor: Krystian Okręt

O TZW. WYJĄTKACH W POLSKIEJ ORTOGRAFII

Jest regułą w polskiej ortografii, wynikającą z zasady historycznej, że po literach oznaczających spółgłoski **b, p, d, t, g, k, ch, w, j** piszemy **rz**. Jednakże przy okazji zawsze podaje się „wyjątki” od wspomnianej reguły, które nie są w ogóle wyjątkami, a wynikają z historii naszego języka ojczystego pochodzącego od języka prasłowiańskiego ogólnego dla Słowian mniej więcej do ok. IX w., zrekonstruowanego na podstawie rozwoju historycznego wszystkich języków słowiańskich. Najczęściej przytacza się takie wyrazy jak: **gżegżółka, kształt, Mojżesz, piegża, pszczoła, Pszczyzna, pszenica, Pszów, wszystko**. Poniżej postaram się w sposób jak najbardziej przystępny wyjaśnić te tzw. wyjątki.

GŻEGŻÓŁKA, wyraz gwarowy (mazowiecki) oznaczający *kukulkę* i jest słowem dźwiękonaśladowczym od prasłowiańskiej postaci *žegbza*, która na grunt polski przeszła w formie *gżegża*, gdyż jer miękki *ь* powodował zmiękczenie poprzedniej głoski *i* w tym przypadku *g* przeszło w *ż*, a w wyniku upodobnienia w języku polskim w nagłosie (na początku wymawianego wyrazu) dodano głoskę *g*, a po dołożeniu jeszcze izolowanego przyrostka *-ółka* uformowała się postać *gżegżółka*. Z zasłyszanej informacji, wg etymologii ludowej, kukulka wydaje ponoć w pewnym okresie życia specyficzny dźwięk „gżgż”. Podobnie rzecz się ma z nazwą ptaka *kszyk* (dla odróżnienia wyrazu *krzyk*).

KSZTAŁT, wyraz zapożyczony z języka niemieckiego od rzeczownika *Gestalt* – *forma, postać*; na gruncie polskim znany od XV w. w postaci *kształt*. Powyższy proces przyswajania przebiegał następująco:

niemiecki wyraz *Gestalt* wymawia się „gesztalt” z akcentem na ostatnią sylabę, ale w języku polskim wymawiano go bez samogłoski *e*, a spółgłoska *g* przeszła w *k* natomiast *l* w *ł*. Stąd kształt.

MOJŻESZ, imię pochodzenia egipskiego oznaczające *wydanego na świat*, czyli *syna*, ale *Biblia* tłumaczy *wyjęty z wody*; w języku hebrajskim zostało zapisane jako *Moyses* i z tej formy rozwinęła się polska postać tego wyrazu *Mojżesz*.

PIEGŻA, nazwa ptaka, barwnie upierzonego (łac. *Sylvia curruca*), od prasłowiańskiego słowa *pygъ* – *pstry*, które pod koniec XVI w. pojawia się w języku polskim w postaci *piegża* z rzadkim przyrostkiem *-za*.

PSZCZOŁA, od prasłowiańskiego wyrazu *bčela* powstałego od czasownika *bukiti* – *buczeć*, który przeszedł do polskiego i jeszcze w XVI w. brzmiał *pczoła*, gdyż w międzyczasie spółgłoska *b* utraciła dźwięczność i przeszła w bezdźwięczną *p*, a głoska *sz* została wtrącona. Stąd postać dzisiejsza *pszczoła*.

PSZCZYNA, miasto; miejscowość leży nad rzeką Pszczynką (dawniej Pszczyzną); nazwa rzeki dała nazwę osadzie, która powstała nad jej brzegiem, a pochodzi od prasłowiańskiego czasownika *blščiti* – *blyszczec*, czyli *Błuszczyna*, rzeka *blyszcząca, pluszcząca się*; postać wspomniana przeszła później w *Płuszczyna* a następnie w *Pszczyna*.

PSZENICA, pochodzi od prasłowiańskiej nazwy zboża *pyšono* powstałej od imiesłowu *pyšeny* – *roztłuczony, rozgnieciony* (o ziarnie), której postać bezokolicznikowa była *pchati*, co znaczyło również *odluskiwać ziarna zboża*; nazwa tego zboża związana jest więc z techniką

jego obróbki poprzez rozcieranie, rozgniatanie, *pchanie* niejako w stępie; na gruncie staropolskim wyraz przeszedł w *pszeno*, a ok. XIV w. został dodany formant przyrostkowy *-ica*. Stąd dzisiejsza *pszenica* (łac. *Triticum*). Tak na marginesie postać tego wyrazu w innych językach słowiańskich jest taka sama (por. ros., serb., bułg. – пшеница; słow., chor., słoweń. – pšenica; czes. – pšenice; ukr. – пшениця).

PSZÓW, nazwa miasta oznaczająca miejsce, na którym uprawiano kiedyś *pszenicę*.

WSZYSTKO, od prasłowiańskiego zaimka *vъsъ* – *wszystek*, który przeszedł na grunt polski w formie *wiesz*, a w związku z procesem tzw. *e* ruchomego, który był związany z zanikaniem jeru miękkiego (*ь*) przeszło w postać *wsz-* i dlatego zapisujemy dziś *wszystko*.

Omówione wyżej wyrazy, w których po wymienionych na wstępie spółgłoskach piszemy *sz* lub *ż* a nie *rz*, zawdzięczają swoją pisownię budowie morfologicznej. Zresztą zasada morfologiczna jak i wspomniana historyczna należą do podstawowych reguł polskiej ortografii. ●

Bibliografia

- E. Breza, *Dlaczego piszemy pszenica, pszczoła, kształt*, „Polonistyka” nr 3/1985, s. 229-231.
 A. Brückner, *Słownik etymologiczny języka polskiego*, Wyd. „Wiedza Powszechna”, Warszawa 1985.
Encyklopedia języka polskiego pod redakcją S. Urbańczyka, Wyd. „Ossolineum”, Wrocław 1994.
 Z. Klemensiewicz, *Historia języka polskiego*, PWN, Warszawa 1974.
 T. Lehr-Spławiński, *Język polski. Pochodzenie, powstanie, rozwój*, PWN, Warszawa 1978.
Mały słownik zoologiczny. Ptaki, praca zbiorowa pod redakcją P. Busse, Wyd. „Wiedza Powszechna”, Warszawa 1991, t. I-II.
 S. Rospond, *Słownik etymologiczny miast i gmin PRL*, Wyd. „Ossolineum”, Wrocław 1984.